

KOMNATA (59) sb f

komnata (39), **kownata** (20); komnata *BierEz*, *HistAl* (5), *Leop*, *RejFig* (3), *RejZwierz*, *HistRzym* (19), *RejZwierc* (3), *Calep*, *KlonWor* (2); kownata *BartBydg*, *ZapWar*, *GórnDworz* (2), *BudBib* (4), *Oczko*; komnata : kownata *Mącz* (2 : 10), *ModrzBaz* (1 : 1).

o oraz oba a jasne (w tym w pierwszym a 2 r. błędne znakowanie).

sg N komnata (11). ◇ G komnaty (20). ◇ D komnacie (2). ◇ A komnatę (4) [w tym: -e (1)]. ◇ L komnacie (14). ◇ pl N komnaty (3). ◇ I kownatami (1). ◇ L komnatach (4).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI* (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

Część domu, pomieszczenie w budynku (59) :

a. Pokój mieszkalny; *cubiculum Mącz*, *Calep*, *Cn*; *caminata BartBydg*; *coenaculum*, *coenatio*, *postophorium*, *thalamus Mącz*; *aedicula*, *cella*, *conclave*, *dormitorium*, *membrum mentorium*, *seclorium Cn* (57) ; *BartBydg* 21b; *anym odemknał Cownathy mnyeyszey anym wzyał theytho margorzaczye [...] dw Svby ZapWar 1532 nr 2415*; *ále potáiemnie wízedł do ołobney komnaty páłacu íwego/ á wziáwłzy konchę moliádzowá ábo miednicę nápełnioná wody defzczowey/ [...] tám przez czárnoxięskie czáry diabłow wzywał HistAl A*; *Anektánábus przez czárnoxięstwo począł íe przemieniáć w ołobę ímokowá/ á kńzikáiąc przeciw komnacie Olimpiey począł latać/ potym wízed do komnaty ná łóże íey/ y począł íá chćiwie cáłowáć/ á w tym cáłowániu etc. HistAl A4, Av*; *Leop 4.Reg 11/2*; *On íe zákrył zá ízáty/ pánná przybiezáłá/ A ten zámknął komnatę/ lámá íuż zoftáłá. RejFig Aa6v, Aa8v, Eev*; *Andron. Kownátá/ álbo/ yedná część mieszkania w domu/ w którym tylko męzczyzny mieszkaýá Mącz 9c*; *Sanctuarium, sive sanctuaria Mithridatis appellavit Plin. quae alio loco arcana, Táyemne kownáty álbo komnátí/ Pokoye álbo też namioty Mącz 366d*; *Solarium item, Kownátá/ letne íiedzenie ná górze vczynione. Mącz 398c, 58d, 307a*; *Vsłýfzawłzy to Krol wnetki opuścił łow/ á przyiáchał na zamek/ y wízedł do komnaty w kthorey páni lezáłá HistRzym 36v, 8, 8v [2 r.], 17v, 21 [2 r.], 21v (17)*; *GórnDworz C3v, T4*; *zámknął Mníchá w komnacie/ y nie dał mu nic íeść tego dnia. RejZwierc 26v, 26v, [238]*; *BudBib Is 57/2, 7.*

W połączeniach szeregowych (3): *OGień [...] Dobry w domu/ y w láźni/ w browárze/ w komnacie/ Ale nalepłzy w kuchni/ íáko íámi znacie. RejZwierz 135*; *Otoż tobie ludáfzow Worek/ pánie bráćie: Coś miał czynić w oborze/ w ítodole/ w komnacie? KlonWor 3, 36.*

W charakterystycznych połączeniach: *komnatę odemknać, zamknąć, zawrzeć; íść do komnaty, wchadzać (wchodzić) (3), weść (5), wwieść; wyniść z komnaty (2); w komnacie legać (leżeć) (2), mieszkać, zamknąć.*

Zwrot: »komnatę najmować« (1): *Y wyszedłzy theż kfiáżę/ począł íey komnatę ná Miefiác náymowáć/ y dał íemu íto funtow pieniędzy ná to/ áby they pánný Tárliey y íedná męłka głowá nie ogládałá w miefiácu krom íego. HistRzym 21v.*

Wyrażenia: »kownata do jedzenia« (1): *Triclinium, Kownátá/ íalá álbo gmách do yedzenia. Mącz 464c.*

peryfr. »piekielna komnata« = *piekło* (1): *Xántus íz íobie był podpił/ Do Ezopá hárdzie mowił: O to ty milcz Dyabłow bráćie/ Cżyń rząd w piekielney komnacie. BierEz D4.*

»komnata do spania« (1): *Cubiculum – Komnata do ípaniá Calep 274b.*

Szeregi: »kownata i dom« (1): Nie zǳwǳy tedy rycerfki człowiek w kownátách y w domiech [*in cubiculis ac tectis*] miefzkác ma. *ModrzBaz* 109v.

»komnata i (albo) komora« = *thalamus et cubiculum* *Modrz* [szyk 2 : 1] (3): Sciány w bronach y drzwi onego páłacu s Słoniowych kofci były/ [...] komory y komnáty z drzewá Cyprefowego. *HistAl* Hv; *Mącz* 70a; *ModrzBaz* 54v.

»łóżnica, (albo) komnata« [szyk 3 : 1] (4): *Mącz* 70a, 283b, [454]a; w kownátách/ álbo w łóżnicách iá [*wodę ciepliczną*] dáć *Oczko* 22.

W przeni (1) :

Wyrażenie: »komnata serca« (1): Miey zbroie krwáwą w komnátie fercá twego/ to ieft/ zǳwǳy miey w pámiéći mękę Kryftowę *HistRzym* 106v.

a. *Izba przy świątyni dla kapłanów lub służby; cubiculum* *PolAnt* (2) : Zás miedzy kownatámi fzerokości dwádzieściá łokiet około domu *BudBib Ez* 41/10, *Ez* 42/1.

b. *Pomieszczenie w budynku dla rozmaitych celów* (2) :

Wyrażenie: »kownata do chowania szat« (1): Vestiarium, Szatownia/ komorá/ álbo kownátá/ álbo ynfy gmách do chowania fzat. *Mącz* 490c.

Zestawienie: »kownata chorujących« = *pokój dla chorych w zakładzie dobroczynnym; może też szpital* (1): Valetudinarium, Yzbá/ kownátá álbo komorá chorujących *Mącz* 474c.

Synonimy: *cella, gmach, izba, komora, pokoj, sala*; **b.** »kownata chorujących«: *chorownia, »chorowny gmach«, »izba chorujących«, »komora chorujących«.*

ZZa